

ker paa, at der er fremkommet 32,000 Ansøgninger, hvilket jo viser, at de Forudsætninger, vi her gaa ud fra, ikke høre hjemme i Virkelighedens Rige. Det er i Virkeligheden ikke Tilfældet, saaledes som vi gaa ud fra, at Rentefoden er 4 pSt. Det staar paa Papiret, men hvad kan det hjælpe, naar det Mobbatte viser sig Dag for Dag? Hvad kunde det hjælpe de Herrer, om vi efter Grundloven havde Bevillingsret, naar der Ingen var, som respekterer den paa nogetomhøjest Omraade? Saaledes gaar det faktisk med Rentefoden. Jeg tror, at jo mere vi stramme disse Forhold, desto mere ville Pengene gaa til Udlandet, og derved besværes Laantagerne endnu mere. Jeg føler mig overbevist om, at hvordan vi end vende og dreie os, kan det ikke nytte Noget at gaa ad denne Vej, om der end kan være mange andre Veie, ad hvilke man kan naae til, at Pengene kunne komme rundelig tilstede, og Renten blive billigere. Ja, kunne de Herrer, som tale om, at Renten er for høi, komme med et Forslag, som virkelig kan bevirke, at de, som have Brug for Penge til Agerbrug og faste Eiendomme her i Kjøbenhavn og andre Steder, kunne faae dem til billigere Rente, saa kunne de Herrer være overbevist om, at de skulde have mig paa deres Side. Det nytter ikke i Theorien at holde paa St, naar man i Gjæringen er gaaet fra det ene Punkt til det andet; her ere de Herrer nu havnede i Noget, som man med et rundt Tal kan betegne som 0, til Begrebet Intet. Jeg vil derfor tilraade, at dette Lovforslag gaar ganske rolig sin Gang, og jeg vilde kun ønske, at det rent og klart kunde blive udtalt, at Rentefoden ikke var 4 pSt., men at den kunde gaa op til 6 pSt. Dermed vilde opnaas, at hele dette Omfølsdeparlament faldt til Jorden. Saaledes som Forholdene nu ere, ere de til liden Vaade jaavel for Laangiver som for Laantager.

Scharling: Overfor de stærke Udtalelser fra flere Talere angaaende det foreliggende Lovforslag maa jeg tilstaa, at jeg betragter Lovforslaget som værende af meget ringe Betydning. Ganske vist anser jeg det for ønskeligt, at Lovforslaget maatte blive vedtaget, men jeg anser det dog for i og for sig temmelig ligegyldigt, om det bliver vedtaget eller ikke. Jeg skal derfor heller ikke her gaa ind paa Spørgsmaalet om, hvorvidt det er rigtigt eller urigtigt at faae en fri Rente, thi jeg kan ikke se, at dette Lovforslag dreier sig derom. Der foreligger heller ikke her Spørgsmaal om noget Princip eller om nogen Principforandring. Der foreligger ganske simpelt Spørgsmaal om at afstaa en Formalitet, som ikke blot er til Besvær for Administrationen, men ogsaa og det fornemlig haabe til Besvær og Beskostning for Debitorerne. Ganske vist er Beskost-

ningen ikke nu saa meget stor, efter at Bevillingerne i de sidste Aar ere blevne giene gratis, og derfor tillægger jeg det heller ikke saa stor Betydning, om man bliver staaende ved de sidste Aars Praxis eller gaar dette Skridt videre, men nogen Beskostning er der dog altid forbunden dermed, da Ansøgningen skal skrives paa stemplet Papir. Det er dog et samlet Beløb af 10—11,000 Kr., som paa den Maade paalægges Debitorerne i et enkelt Aar for at erholde disse Bevillinger, og en stor Del af dem slippe aabenbart ikke dermed, thi de mene at maatte benytte Mellemmand og maa saa betale deres Hjælp. I hvert Fald volber det Tidsspilde, Uleilighed og Besvær paa forskjellige Maader, og der kan ingen Tvivl være om, at Alt dette falder paa Debitor og ikke paa Kreditor. Det er Debtors Sag at løse Bevillingen og afholde de dermed forbundne Udgifter. Spørgsmaalet bliver da dette, om denne besværende Formalitet paa den anden Side medfører nogen Fordel for Debitor, der kan opveie Byrderne. Herom kunne Meiningerne, som det ogsaa har viist sig, være noget forskellige. Mange af de ærede Talere have ment, at Opretholdelsen af denne Formalitet bevirke, at adskillige Kapitalister trykkede sig ved at tage mere end 4 pSt. Rente og nøiedes med denne Rente, fordi de ikke vilde være med til, at der skulde søges Bevilling. Jeg for mit Vedkommende antager denne Forestilling for at være i det Væsentlige illusorisk. Jeg skal indrømme, at der kan gives saadanne Tilfælde, men naar det fastholdes, at det isølge Loven ikke er Kreditors Sag at løse Bevilling til at tage høiere Rente, men derimod Debtors at løse Bevilling til at svare høiere Rente, kan jeg ikke se, at dette er noget synderligt Tryk paa ret mange Kreditorer. Derimod er det min og vistnok adskillige Andres Formening, at den Omstændighed, at saaledes maatte Nogle af Hensyn til Bevillingen undlade at kræve høiere Rente eller trykke sig ved at tage høiere Rente end 4 pSt., medfører ikke, at de nøies med 4 pSt. for Prioritetslaan, men den medfører, at de søge en anden Unbringelse for deres Penge, hvor de faae høiere Rente, og Resultatet bliver da det, at Udbudet af Kapital til Prioritetslaan bliver formindsket, hvilket aldrig er til Fordel for Debitorerne. Jeg holder mig saaledes overbevist om, at dette Lovforslag ikke vil øve nogen virkelig Indflydelse paa de forhaandenværende Forhold. Dette blev paa en Maade indirekte anerkjendt af det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg), som erkjendte, at det muligvis var en Indbildning, at de nuværende Forhold skulde kunne bidrage til at skaffe Laansøgerne en billigere Rente. Jeg for mit Vedkommende holder mig forvisset om, at det i Virkeligheden er en Indbildning. Det ærede